

Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešoji biblioteka

2025 m. pamario krašto kalendorius

Parengė Rūta Vileikytė – Macijauskienė
Kraštotyros ir skaitmeninimo skyrius

SAUSIS

- 16 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Vincas Rastenis**, teisininkas, žurnalistas, politikas, 1936 m. Klaipėdoje dienraščio „Vakarai“ redaktoriaus pavaduotojas, dirbo Klaipėdos prekybos institute. Mirė 1982 m.
- 25 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Pranas Naujokaitis**, pedagogas, bibliografas, vertėjas, dirbo Klaipėdoje. Mirė 1976 m.
- 26 – **180 m.**, kai gimė [1845] **Dovas Zaunius**, teisininkas, Mažosios Lietuvos politinis veikėjas, Lietuvos diplomatas. Mirė 1921 m.
- 26 – **100 m.**, kai gimė [1925] **Klemensas Simaška**, edukologijos mokslų daktaras, docentas, Klaipėdos mokytojų instituto pedagogikos vyr. dėstytojas, direktoriaus pavaduotojas. Mirė 1978 m.
- 28 – **225 m.**, kai gimė [1800] **Frydrichas Augustas Štiuleris** (Friedrich August Stüler), vokiečių architektas, suprojektavo lietuvių liuteronų Šv. Jokūbo (1855), Šv. Jono (1857), Reformatų (1850–1861) bažnyčias. Mirė 1865 m.
- 30 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Ona Mozoliauskaitė-Mikulskienė**, Lietuvos kanklininkė, pedagogė, kanklių orkestrų vadovė, JAV lietuvių visuomenės veikėja. 1925–1927 m. mokėsi Klaipėdos muzikos mokyklos J. Čiurlionytės fortepijono klasėje. 1926–1939 m. Klaipėdos giedotojų draugijos choristė. Mirė 2008 m.

VASARIS

- 3 – **360 m.**, kai gimė [1665] **Jokūbas Perkūnas** jaunesnysis, kalbininkas, Mažosios Lietuvos kultūros veikėjas, evangelikų liuteronų kunigas. Mirė 1711 m.

8 – **100 m.**, kai gimė [1925] **Jonas Lankutis**, literatūros tyrinėtojas, kritikas, mokėsi Klaipėdoje. Mirė 1995 m.

8 – **140 m.**, kai gimė [1885] **Wolfgangas La Baumas** (Wolfgang La Baume), vokiečių archeologas, parašė veikalų iš Prūsijos istorijos ir archeologijos. Veikaluose „Rytų ir Vakarų Prūsijos istorijos atlasas“ ir „Prūsijos ankstyvųjų laikų kultūros ir tautos“ yra Klaipėdos apskrities archeologinių paminklų ir radinių paplitimo žemėlapių, paveikslų, aprašymų. Mirė 1971 m.

20 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Petras Bielskis**, režisierius, teatrologas, pedagogas, humanitarinių mokslų daktaras.

26 – **70 m.**, kai gimė [1955] **Regina Šaltenytė**, Klaipėdos dramos teatro aktorė.

KOVAS

3 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Gediminas Galva Galvanauskas**, ekonomistas, žurnalistas, visuomenės veikėjas, dirbo Klaipėdoje, vadovavo „Ryto“ leidyklai. Mirė 1979 m.

4 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Elena Dervojedaitienė-Iešmantaitė**, poetė, prozininkė, pasirašydavo slapyvardžiu Baltijos Žuvėdra. Mirė 1987 m.

7 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Antanina Dambrauskaitė**, operos solistė, dainininkė, mokėsi Klaipėdoje. Mirė 1994 m.

10 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Romualdas Kunca**, dailininkas tapytojas, nutapė peizažų, daugiausia pajūrio ir Kuršių nerijos vaizdų. Mirė 2011 m.

15 – **360 m.**, kai gimė [1665] **Gabrielius Engelis**, evangelikų kunigas, švietimo, Mažosios Lietuvos raštijos darbuotojas. Mirė 1761 m.

19 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Alfonsas Radzevičius**, aktorius, režisierius, 1935–1939 m. dirbo Klaipėdos dramos teatre. Mirė 1979 m.

19 – **80 m.**, kai gimė [1945] **Modestas Paulauskas**, krepšininkas, olimpinis, dukart pasaulio ir keturiskart Europos čempionas.

20 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Savelijus Golubevas**, jūrininkas, klaipėdietis fotomenininkas. Mirė 2007 m.

- 22 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Elvyra Bungardienė**, Lietuvos choreografė, režisierė, scenografė, 1971 m. įkūrė Klaipėdos vaikų choreografinį kolektyvą „Žiogelis“, iki 1994 m. jam vadovavo. Mirė 2021 m.
- 22 – **150 m.**, kai gimė [1875] **Morta Zauniūtė**, Mažosios Lietuvos kultūros ir spaudos darbuotoja, bibliografė. Mirė 1945 m.
- 26 – **60 m.**, kai gimė [1965] **Arūnas Mėčius**, dailininkas, tapytojas, grafikas. Mirė 2013 m.
- 31 – **190 m.**, kai gimė [1835] **Ansas Baltris** vyresnysis, sakytojas, Mažosios Lietuvos raštijos darbuotojas. Mirė 1909 m.
- 31 – **350 m.**, kai gimė [1675] **Pilypas Ruigys**, Mažosios Lietuvos filosofas, filologas, tautosakininkas, giesmių eiliuotojas, vertėjas, evangelikų liuteronų kunigas. Mirė 1749 m.

BALANDIS

- 1 – **180 m.**, kai gimė [1845] **Hugo Šojus** (Hugo Scheu), vokiečių ir Šilutės krašto kultūros ir visuomenės veikėjas, Mažosios Lietuvos lietuvių tautosakos rinkėjas ir leidėjas bei pirmojo muziejaus Klaipėdos krašte įkūrėjas. Mirė 1937 m.
- 1 – **230 m.**, kai gimė [1795] **Julius Liudvikas Vyneris** (Julius Ludwig Wiener), vienas didžiausių Klaipėdos miesto mecenatų, pirklys, vertėsi gėlių sėklų prekyba. Mirė 1862 m.
- 5 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Povilas Gabalis**, choro dirigentas ir pedagogas, mokėsi ir dirbo Klaipėdoje.
- 9 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Kazimieras Rimantas Balėnas**, inžinierius, architektas, 1959–1962 m. Klaipėdos raj. architektas, 1962–1968 m. Miestų statybos projektavimo instituto Klaipėdos filialo vyr. architektas. Mirė 2007 m.
- 16 – **80 m.**, kai gimė [1945] **Vladas Žulkus**, archeologas, Klaipėdos universiteto rektorius (2002–2011).
- 19 – **160 m.**, kai gimė [1865] **Fricas Ambrazaitis**, spaudos bendrovės „Lituania“ vienas steigėjų ir Klaipėdoje leisto laikraščio lietuvių kalba „Apžvalga“ leidėjas. Mirė 1915 m.
- 19 – **280 m.**, kai gimė [1745] **Johanas Gotlybas Kroicfeldas** (Johann Gottlieb Kreuzfeld), Mažosios Lietuvos tautosakininkas, lietuvių liaudies dainų rinkėjas ir skelbėjas. Mirė 1784 m.

25 – **230 m.**, kai gimė [1795] **Zigfridas Gustavas Ostermejeris** (Zygfrid Gustav Ostermeyer), publicistas, giesmių eiliuotojas, užrašinėjo lietuvių liaudies dainas. Mirė 1932 m.

28 – **100 m.**, kai gimė [1925] **Vitalijus Zabarauskas**, teatrologas, menotyros mokslo daktaras, ilgametis Klaipėdos konservatorijos teatro meno fakulteto dekanas. Mirė 2012 m.

GEGUŽĖ

2 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Alvinas Gailius**, Mažosios Lietuvos politinis ir visuomenės veikėjas. Po 1923 metų Klaipėdos įvykių, kapitonas A. Gailius paskirtas ką tik įkurtos Klaipėdos krašto Savanorių armijos štabo viršininku ir kurį laiką buvo Klaipėdos krašto policijos rinktinės vadas. Nuo 1923 iki 1938 metų dirbo Klaipėdos gubernatūroje referentu, Svetimšalių ir pasų skyriaus vedėju. Mirė 1942 m.

13 – **70 m.**, kai gimė [1955] **Klaudijus Pūdymas**, skulptorius.

16 – **140 m.**, kai gimė [1885] **Adolfas Birontas**, Lietuvos karinis veikėjas, pulkininkas, dirbo 1924–1928 m. Klaipėdos muitinėje. Mirė 1958 m.

19 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Herbertas Reismanas** (Herbert Reissman), vokiečių inžinierius, architektas. Pagal jo projektus Klaipėdoje pastatyta „Ryto“ spaustuvė (1926–1932), plaukimo stotis ir mokykla Smiltynėje (1930, neišlikusi), Vytauto Didžiojo gimnazija (1934), Respublikos pedagoginio instituto pavyzdinė mokykla (1936–1937), Klaipėdos krašto draudimo įstaigos klinika (1930), „Memeler Dampfboot“ redakcija (1939) ir kt. statiniai. Mirė 1961 m.

26 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Vytautas Staugaitis**, ekonomistas, Klaipėdos geležinkelių muitinės viršininkas, dėstytojavo Klaipėdos prekybos institute. Mirė 1979 m.

BIRŽELIS

1 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Klemensas Griauzdė**, dirigentas, pedagogas, kompozitorius. 1945–1949 m. – Klaipėdos muzikinės komedijos teatro meno vadovas ir dirigentas. Taip pat dirbo Klaipėdos muzikos mokykloje: 1945–1946 m. ir 1949–1954 m. – direktoriaus pavaduotojas mokymo reikalams, 1947–1949 m. – direktorius, dėstė chorvedybą ir teorines disciplinas, vadovavo chorui. 1949 m. suorganizavo uostamiesčio simfoninį orkestrą ir buvo jo dirigentas. Mirė 1983 m.

- 4 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Jonas Čeponis**, gydytojas chirurgas. 1931–1935 m. vadovavo Klaipėdos Raudonojo Kryžiaus ligoninės Chirurgijos skyriui. Mirė 1935 m.
- 6 – **150 m.**, kai gimė [1875] **Tomas Manas**, vokiečių rašytojas ir kritikas, Nobelio literatūros premijos laureatas, vienas žymiausių pirmosios XX-ojo amžiaus pusės literatūros kūrėjų. Mirė 1955 m.
- 7 – **190 m.**, kai gimė [1835] **Jonas Smalakys**, Mažosios Lietuvos kultūros, visuomenės ir politinis veikėjas. Nuo 1898 m. iki mirties jis atstovavo Klaipėdos kraštui Vokietijos Reichstage. Mirė 1901 m.
- 17 – **100 m.**, kai gimė [1925] **Jonas Tatoris**, menotyrininkas, architektūros istorikas, daug nuveikė uostamiesčio architektūros paveldo bei istorijos tyrinėjimuose, sukaupė vertingą istorinės medžiagos archyvą. Parašė unikalią monografiją „Senoji Klaipėda: urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 metų“ (1994), paskelbė mokslinių istorinių straipsnių, buvo vienas iš „Mažosios Lietuvos enciklopedijos“ autorių. Mirė 2004 m.
- 20 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Sofija Kanaverskytė**, dailininkė, scenografė, Klaipėdos universiteto dėstytoja, Klaipėdos miesto kultūros magistrė (2021 m.). Mirė 2024 m.
- 23 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Marija Urbšienė-Mašiotaitė**, memuaristė, bibliografė, istorikė, parašė straipsnį „Klaipėdos krašto istorijos paraštėje“ (1934), sudarė leidinį „Klaipėdos krašto bibliografija“ (1900-1932). Mirė 1959 m.
- 28 – **80 m.**, kai gimė [1945] **Petras Grecevičius**, architektas, humanitarinių mokslų daktaras. 1991–2002 m. Klaipėdos universiteto Rekreacijos, 2002–2004 m. Rekreacinės architektūros ir kraštotvarkos katedros vedėjas, nuo 2004 m. Gamtos mokslų ir matematikos fakulteto dekanas; nuo 1996 m. docentas.
- 30 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Nastazija Kairiūkštytė**, istorikė, humanitarinių mokslų daktarė, parašė monografiją „Klaipėdos miesto pramonė ir darbininkai 1945–1960 m.“.

LIEPA

- 2 – **190 m.**, kai gimė [1835] **Johanesas Heidekas** (Johannes Heydeck), dailininkas, tapė žymių to meto Prūsijos žmonių portretus ir autoportretus, laikomas vienu iš pirmųjų vokiečių dailininkų atradusių Nidos kopų grožį. Nutapė „Karalienės Luizės kelionė per Kuršių neriją 1807 žiemą“. Mirė 1910 m.

- 2 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Jonas Toleikis** (Taleikis), Klaipėdos krašto politinis ir visuomenės veikėjas, krašto policijos direktorius. Mirė 1942 m.
- 3 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Antanas Kalvaitis**, pianistas, diplomatas, ekonomistas, 1939–1940 m. dirbo generaliniu konsulu Klaipėdoje. Mirė 1991 m.
- 7 – **80 m.**, kai gimė [1945] **Irena Simonaitytė**, Klaipėdos dramos teatro aktorė.
- 7 – **100 m.**, kai gimė [1925] **Ona Pajėdaitė**, fotomenininkė, pedagogė, publicistė. 1990 m. fotomenininkė apdovanota Ievos Simonaitytės literatūrine premija už fotoalbumą „Ji buvo Simonaitytė“. Mirė 2016 m.
- 21 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Albertas Gerutis**, Lietuvos diplomatas, spaudos darbuotojas, teisės daktaras. 1933–1935 m. dirbo Klaipėdos krašto gubernatūroje; vienas Prekybos instituto steigėjų. Bendradarbiavo Klaipėdos lietuvių leidiniuose „Lietuvos keleivis“, „Vakarai“, „Darbininkų balsas“, dalyvavo visuomenės gyvenime, buvo Lietuvos žurnalistų sąjungos Klaipėdos skyriaus pirmininkas. Mirė 1985 m.
- 29 – **420 m.**, kai gimė [1605] **Simonas Dachas**, poetas, savo kūryboje apdainavęs gimtąjį Klaipėdos miestą, Klaipėdos teismo vertėjas į lietuvių ir kuršių kalbas. Mirė 1659 m.

RUGPJŪTIS

- 1 – **70 m.**, kai gimė [1955] **Kristina Jokubavičienė**, dailėtyrininkė, pedagogė, ilgametė Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerijos vadovė. Itin svarbūs ir ryškūs jos darbai Mažosios Lietuvos bei Klaipėdos krašto dailės paveldo tyrimo ir sklaidos sferoje.
- 6 – **200 m.**, kai gimė [1825] **Liudvikas Pasargė**, teisininkas, mokytojas, išvertė į vokiečių kalbą ir 1894 m. išleido K. Donelaičio „Metus“. Mirė 1912 m.
- 10 – **60 m.**, kai gimė [1965] **Arvydas Karvelis**, tapytojas.
- 15 – **100 m.**, kai gimė [1925] **Vytautas Kancleris**, Klaipėdos dramos teatro aktorius. Mirė 1997 m.
- 27 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Vladas Kurkauskas**, karininkas, visuomenės veikėjas, inžinierius. 1935–1936 m. Klaipėdos krašto gubernatorius. Mirė 1970 m.

RUGSĖJIS

- 1 – **100 m.**, kai gimė [1925] **Ona Tučaitė**, inžinierė, technologė, chemijos mokslų kandidatė, Kauno politechnikos instituto Klaipėdos fakulteto dekanė (1961–1969). Mirė 1991 m.
- 1 – **70 m.**, kai gimė [1955] **Liudmila Vėgėlienė**, klaipėdietė grafikė.
- 3 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Fricas Šlenteris** (Fritz Schlenther), Mažosios Lietuvos veikėjas. 1923–1936 metais dirbo Klaipėdos miškų administracijoje ir 1936–1941 m. finansų ministerijos muitų žinyboje. 1928–1939 m. tautinės lietuvių jaunimo sąjungos Santaros centro vadovybės narys. Lietuviškos spaudos bendradarbis. Mirė 1986 m.
- 13 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Aldona Kvedaraitė**, choro dirigentė ir pedagogė. Nuo 1959 m. Klaipėdos S. Šimkaus aukštesniosios muzikos mokyklos choro dirigavimo ir kitų disciplinų dėstytoja, išugdė būrį jaunųjų chorvedžių.
- 17 – **100 m.**, kai gimė [1925] **Petronėlė Žostautaitė**, istorikė, humanitarinių mokslų daktarė. Buvo Mažosios Lietuvos reikalų tarybos narė. Paskelbė mokslinių straipsnių Mažosios Lietuvos (daugiausia Klaipėdos kr.) tematika. Parašė veikalą „Klaipėdos kraštas 1923–1939“ (1992; pirmoji monografija apie Klaipėdos kr.), mokslo populiarinimo leidinių („Hitlerininkų kėsiai užgrobti Klaipėdos kraštą 1933–1935 m.“ 1982, „Klaipėda – Lietuvos uostas (1923–1939)“ 1990). Mirė 1996 m.
- 21 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Sigitas Šileris**, Lietuvos jūrų laivyno kapitonas, marinistas. Mirė 2022 m.
- 28 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Aleksas Rimvydas Racevičius**, kompozitorius, dirigentas, mokėsi Klaipėdoje. Mirė 1993 m.
- 30 – **80 m.**, kai gimė [1945] **Jovita Saulėnienė**, filologė, redaktorė, Prūsijos kultūros tyrinėtoja, literatūrinės Ievos Simonaitytės premijos laureatė.

SPALIS

- 2 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Karlas Engelis** (Carl Engel), vokiečių architektas, baltų priešistorės tyrėjas. 1929–1933 m. kasinėjo Prūsijos piliakalnių, Mažosios Lietuvos kapinynus, pilkapynus ir kitus archeologijos paminklus. Parašė veikalą „Klaipėdos krašto kultūra

priešistoriniais laikais“ ir 7 monografijas, pateikė duomenų ir apie Klaipėdos kraštą. Mirė 1947 m.

3 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Karlas Heinzas Zybertas** (Karl Heinz Siebert), leidėjas. 1922 m. paveldėjo tėvo spaustuvę Klaipėdoje (leido laikraštį „Memeler Kreisblatt“), 1936 m. nupirko laikraščio „Memelländische Rundschau“ spaustuvę Šilutėje. Mirė 1976 m.

4 – **70 m.**, kai gimė [1955] **Audronė Adomavičienė**, klaipėdietė, tekstilininkė. Kūrybos sritis – batika.

12 – **70 m.**, kai gimė [1955] **Jadvyga Dimaitė-Grikšienė**, Klaipėdos muzikinio teatro solistė.

28 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Violeta Skirgailaitė**, klaipėdietė dailininkė, skulptorė, pedagogė.

LAPKRITIS

5 – **70 m.**, kai gimė [1955] **Kęstutis Macijauskas**, Klaipėdos dramos teatro aktorius.

7 – **80 m.**, kai gimė [1945] **Vladimiras Bogatyriovas**, tapytojas, grafikas, skulptorius.

11 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Martynas Mertinaitis**, pedagogas, buriuotojas, mokėsi ir dirbo Klaipėdoje. Mirė 1974 m.

13 – **140 m.**, kai gimė [1885] **Balys Sližys**, inžinierius, tarpukario Lietuvos politikas, savanoris. 1934–1939 m. buvo Klaipėdos uosto direkcijos pirmininkas, rūpinosi Klaipėdos uosto išplėtimu ir modernizavimu. Nuo 1936 m. jis ėjo ir Klaipėdos "Ryto" bendrovės tarybos pirmininko pareigas. Mirė 1957 m.

15 – **80 m.**, kai gimė [1945] **Vytautas Brencius**, klaipėdietis poetas, marinistas. Mirė 2010 m.

16 – **110 m.**, kai gimė [1915] **Alė Rūta** (tikr. Elena Nakaitė-Arbačiauskienė), Lietuvos rašytoja, poetė, prozininkė, JAV lietuvių visuomenės veikėja. 1935–1937 m. studijavo Klaipėdos pedagoginiame institute, įgijo lietuvių kalbos mokytojos specialybę. Mirė 2011 m.

17 – **120 m.**, kai gimė [1905] **Juozas Rudzinskas**, aktorius, režisierius. 1935–1939 m. dirbo Klaipėdos dramos teatre. Mirė 1975 m.

18 – **90 m.**, kai gimė [1935] **Manvilis Filipovas**, choro dirigentas ir pedagogas. 1962–1964 m. Klaipėdos 1-osios vaikų muzikos mokyklos mokytojas, nuo 1964 m. Klaipėdos S. Šimkaus aukštesniosios muzikos mokyklos (konservatorijos) choro dirigavimo ir kitų disciplinų

dėstytojas. Vadovavo Klaipėdos statybos tresto moterų chorui ir vokaliniais ansambliams, Lietuvos aklųjų draugijos Klaipėdos miesto kultūros namų moterų chorui (1968–1973) ir vyrų vokaliniam ansamblui.

23 – **70 m.**, kai gimė [1955] **Jonas Genys**, muziejininkas, archeologas, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus direktorius.

26 – 70 m., kai gimė [1955] **Violeta Šleinienė**, baletmeisterė, pedagogė, tautinių šokių ansamblio „Vijurkas“ įkūrėja ir vadovė.

GRUODIS

5 – **130 m.**, kai gimė [1895] **Martynas Anysas**, teisininkas, istorikas, diplomatas. 1936–1939 m. dėstė Klaipėdos prekybos institute. Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto, Mažosios Lietuvos rezistencijos sąjūdžio veikėjas. Mirė 1974 m.

11 – **160 m.**, kai gimė [1865] **Aleksandras Johovas**, vargonininkas, chorvedys, pedagogas, kompozitorius. Dirbo 1923 m. kompozitoriaus S. Šimkaus įkurtos muzikos mokyklos vicedirektoriumi, 1892–1932 m. Klaipėdos Šv. Jono bažnyčios kantoriumi. Mirė 1933 m.

16 – **80 m.**, kai gimė [1945] **Jonas Naujokas**, Klaipėdos dramos aktorius. Mirė 2021 m.